

Rapport fra CPMRs generalforsamling i Helsinki 18 – 20.10.2017

Rapporten er utarbeidet av Jon Halvard Eide

CPMR i et nøtteskall:

CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe) er en tenke-tank og lobby-organisasjon som består av omkring 160 regioner fra 25 land som representerer ca. 200 millioner innbyggere. CPMR arbeider for en mer balansert territoriell utvikling i Europa med fokus på regional- og samhörighetspolitikk, transport, maritime spørsmål og energi. Organisasjonen er også aktivt engasjert i debatten om EU/Europas fremtid, og tar til orde for at EU må ha store ambisjoner og tilstrekkelige ressurser til å styre utviklingen. CPMR arbeider også for at regionale myndigheter skal få en mer fremtredende rolle i EUs og medlemsstatenes beslutningssystemer. Presidenten er fra Portugal (Vasco Cordeiro) og sekretariatet ligger i Rennes i Frankrike og i Brussel. Eleni Marianou (opprinnelig fra Hellas) er generalsekretær. CPMR har 6 geografiske kommisjoner for ulike sjøbassenger i Europa, deriblant Nordsjøkommisjonen. Arbeidet ledes av et styre (Political Bureau) med presidenten, et antall visepresidenter, presidentene for de geografiske kommisjonene og en representant for hvert land. KS-leder Gunn Marit Helgesen er 1. visepresident og norsk styremedlem, mens fylkesvaraordfører i Rogaland, Marianne Chesak er fast-møtende vara.

Forut for generalforsamlingen var det **møter for norske medlemsregioner og for delegater fra Nordsjøkommisjonen**. Møtene gjennomgikk innspill og endringsforslag til politikkposisjoner og slutterklæring. Det norske møtet besluttet å opprette et norsk CPMR-nettverk der medlemmene vil bli informert om og få anledning til å gi innspill til agendaen for styremøtene (to per år). CPMR-saker vil også inngå i de norske telefonmøtene forut for Nordsjøkommisjonens styremøter. Følgende fylkeskommuner var representert på generalforsamlingen: Rogaland, Hordaland, Vestfold, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark.

Generalforsamlingen hadde **tematiske sesjoner** for transport, regional- og samhörighetspolitikk, energi og klima, maritime spørsmål og EUs fremtid. Generalforsamlingen godkjente regnskapet for 2016 og vedtok budsjettet for 2018. CPMRs økonomi er god og regnskapet og budsjettet gjøres opp med overskudd. Kontingenten inflasjonsjusteres med 1.05%, og betyr at de norske fylkeskommune samlet skal betale € 14 294 per år til CPMR og Nordsjøkommisjonen. Flevoland-provinsen i Nederland ble tatt opp som nytt medlem, og vil også inngå i Nordsjøkommisjonen (NSC).

Aktivitetsrapporten vitner om at CPMR er en ambisiøs og aktiv organisasjon som engasjerer seg på en lang rekke politikkområder av stor betydning for maritime regioner. CPMR-sekretariatet overvåker EUs politikk kontinuerlig, arrangerer konferanser og seminarer, er representert i diverse ekspertgrupper under EU-kommisjonen, gir omfattende og faglig godt funderte innspill til EUs politikktutvikling, i tett dialog med Europakommisjonens kommissærer, generaldirektorater, Europaparlamentet og Rådet (medlemsstatene). Sekretariatet driver også faglige arbeidsgrupper innenfor klima, maritime spørsmål, transport og migrasjon, der også representanter for Nordsjøkommisjonens tematiske grupper deltar. Disse gruppene er sammen med sekretariatet viktige plattformer for utvikling av de politikkomisjonene som legges frem for styret og generalforsamlingen. CPMR er også i økende grad involvert i ulike EU-prosjekter – noe som også bidrar med inntekter til organisasjonen. CPMR er en viktig lobbyist, pådriver og tenke-tank som bedrer kvaliteten på EUs politikk og setter nye saker på agendaen. Organisasjonen går for å ha et godt renommé i

Brussel og argumentene blir lyttet til av EUs institusjoner, men kanskje i noe mindre grad av medlemsstatene.

Generalforsamlingen vedtok en erklæring om Brexit, og politiske posisjoner om klimatilpasning, EUs Energiunion og Europas fremtid. Det politiske budskapet fra generalforsamlingen, herunder disse posisjoner, er sammenfattet i slutterklæringen på snaut 80 punkter. Erklæringen er formulert som ulike oppfordringer & krav til EUs institusjoner og medlemsstater innenfor CPMRs hovedsatsingsområder samhörighet, maritime spørsmål, tilgjengelighet/transport, klima & energi, innspill til EUs neste langtidsbudsjett og Europas fremtid. Erklæringen reflekterer i hovedsak politiske posisjoner som er vedtatt av styret siden forrige generalforsamling i 2016, samt øvrige politikkposisjoner som var gjenstand for vedtak på generalforsamlingen. Både politikkposisjonene og slutterklæringen ble enstemmig vedtatt – sistnevnte etter at det kom inn endringsforslag til omtrent halvparten av punktene. Dette vitner om både engasjement blant medlemmene og samsyn om CPMRs politiske linje. Budskapet gir uttrykk for kontinuitet og videreføring av CPMRs tradisjonelle politiske profil, til støtte for et ambisiøst langtidsbudsjett for EU etter 2020, forsvar av samhörighetspolitikken, bedre transportmessig tilgjengelighet og forsterkning av sjøtransporten, styrking av den maritime dimensjonen i alle politikkområder, og sterkere involvering av det regionale nivå i EUs og medlemsstatenes beslutningsprosesser – herunder også i debatten om EUs fremtid.

Politikkposisjonen på EUs energiunion var basert på en resolusjon fra NSCs gruppe for energi og klima som ble vedtatt på årsmøtet i Göttingen. Vest-Agder fylkeskommune fremmet endringsforslag til denne posisjonen som ble akseptert av resolusjonskomiteen og styret, og til slutt enstemmig vedtatt. Endringsforslaget fremhever Agders særstilling som en region med overskudd av fornybar energi som allerede overoppyller EUs energimål, og som derfor kan fungere som et "grønt batteri" i kraftutvekslingen med Europa og støtte det grønne skiftet der. Brexit-erklæringen inneholdt flere innspill fra NSCs Task Force på dette området. NSC fremmet konkrete endringsforslag til slutterklæringen om tiltak mot marin forsøpling og behovet for internasjonale reguleringer for bruk av landstrøm i cruiseskip som begge ble vedtatt. Disse endringsforslagene ble opprinnelig fremmet av hhv. Vestlandsrådet (marin forsøpling) og Vest-Agder fylkeskommune (landstrøm).

Hovedpunkter i slutterklæringen

Europas fremtid

Støtter EUs verdier og idealer, og med forpliktelse til å opprettholde EUs integritet og unngå fragmentering. Visjon om at regionene er i kjernen av Europa og bidrar med demokratisk legitimitet til EU. Økonomisk, territoriell og sosial samhörighet, samt FNs bærekraftige utviklingsmål, må være grunnleggende pilarer for Europas fremtid. Tar til orde for ny EU-strategi frem mot 2030 til erstatning for den nåværende 2020-strategien. Understreker at samarbeid og partnerskap er i essensen av EU, og fremhever regionenes rolle i dette.

EUs neste langtidsbudsjett 2021 - 2027

EUs budsjett må ha tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre EUs politikk og programmer, særlig de med territoriell effekt (samhørighet, transport, maritime spørsmål). Klimaeffektene av budsjettet må evalueres på forhånd. Må styrke EUs egne inntekter – særlig for å kompensere for inntektsbortfallet som følge av Brexit. Beklager at budsjettforslaget er forsinket og er bekymret over at programmene ikke vil være klare til å starte opp i tide. Forsvarer samhørighetsbudsjettets rolle, og tar til orde for en tverrgående og ambisiøs finansiering av den maritime økonomien. Fondet for maritime spørsmål og fiskerier (EMFF) må opprettholdes og bli mer fleksibelt. Skeptisk til økt bruk av finansielle instrumenter (lån og garantier) på bekostning av bevilgninger/subsidier. Hilser velkommen Kommisjonens ambisjon om å styrke koblingen mellom samhørighetspolitikken og sektorpolitikker for transport, forskning og innovasjon. Støtter økningen i budsjettene til ungdomsprosjekter. Tar til orde for å innføre støttetiltak til makroregionale prosjekter.

Sikre en fornyet og oppdatert samhørighetspolitikk (CP) post 2020

CP er en langsiktig investeringspolitikk som må omfatte alle regioner (ikke bare de fattigste). Uttrykker motstand mot en nasjonalisering av denne politikken. CP bør oppdateres (bl.a. med digitalisering og automatisering) men forvaltningen av politikken må fortsatt deles mellom EU, statene og regionene. Smarte spesialiseringsstrategier må styrkes til støtte for økonomisk omstilling. Minner om viktigheten av territorielt samarbeid (Interreg) og at disse programmene må få tilstrekkelige ressurser i langtidsbudsjettet etter 2020. CPMR vil gi innspill til utformingen av samhørighetspolitikken på grunnlag av politikkkposisjonen som ble vedtatt av styret i juni 2017.

Hav og sjø i kjernen av EUs politikk

EU må utnytte de enorme mulighetene som sjøene og havene representerer for bærekraftig utvikling og verdiskapning. Hilser velkommen Kommisjonens initiativ for internasjonal havforvaltning, og inviterer EU til å styrke den integrerte maritime politikken rolle. Konstaterer at Brexit vil ha en særlig sterk innvirkning på den maritime sektoren. Oppfordrer EU til å styrke partnerskapet med regionene i utformingen og gjennomføringen av den maritime politikken, herunder særlig under den felles fiskeripolitikken (CFP). Tar til orde for at EU integrerer den maritime dimensjonen i sin fremtidige industristrategi. Oppfordrer EU til å etablere en europeisk referanseramme for maritime utdanninger opp til Master-nivå for å imøtekomme opplæringsbehov og hensynet til yrkesmessig mobilitet. Anmoder EU om å videreføre gjennomføringen av den maritime miljøstrategien og direktivet for maritim arealplanlegging. EU må gi høyere prioritet til bekjempelsen av maritim forurensning, særlig plastikk [etter forslag fra Nordsjøkommisjonen og Vestlandsrådet]. Tar til orde for at EU må jobbe for å forbedre betingelsene for erstatning etter miljøskader som følge av ulykker på havet. Tilgangen til maritime data må bedres.

Klimaendringer må være en viktig prioritet for EU

CPMR er forpliktet til ambisiøse klimamål og regionale og lokale myndigheter har en viktig rolle for å oppnå disse. Støtter EU Strategy on Adaptation to Climate Change and the Clean

Energy Package. Minner om at kystregionene er de første som merker effektene av klimaendringene, og bærer kostnadene for forebyggende og reparerende tiltak. Viser til det enorme potensialet for utviklingen av fornybare energier som finnes i perifere og maritime regioner. Hilser velkommen tiltak for desentralisering og demokratisering i EUs energi-agenda. Det regionale nivå må integreres formelt i EUs politikk og styringssystem (Energiunionen) for tilpasning og motvirkning av klimaendringer.

Sikre at EUs transportpolitikk bidrar bedre til bærekraftig tilgjengelighet og til territoriell samhörighet

Beklager at målet om bedre transportmessig tilgjengelighet er et underordnet hensyn i EUs transportpolitikk. Gjennomføringen av infrastrukturinstrumentet Connecting Europe Facility (CEF) har forsterket denne trenden ved at hovedtyngden av investeringene (95%) er konsentrert på de ni hovedkorridorene. Ber Kommisjonen om å gjennomføre tiltak for at perifere regioner og øyer får bedre muligheter for å få støtte fra CEF. Oppfordrer Kommisjonen om få fart på arbeidet med å utvikle en støttemekanisme for sjøtransport som ikke er konkurransevridende. Anerkjenner at sjøtransporten må bli mer miljøvennlig, og oppfordrer regionene til å gjøre landstrøm og LNG tilgjengelig i havnene. Tar til orde for å innføre internasjonale reguleringer for bruk av landstrøm i cruiseskip [etter forslag fra Nordsjøkommisjonen og Vest-Agder]. CPMR vil overvåke ivaretagelse av hensynet til perifere regioner i forbindelse med revisjonen av Eurovignette Directive for vegskatt & bompenger. Varsler videreføring av tilgjengelighetskampanjen fra 2014, og vil også se på tilgjengelighet med luftfart.

Legge til rette for å takle internasjonale utfordringer i tilknytning til utvikling og solidaritet:

Anerkjenner utfordringer i tilknytning til migrasjon og sikkerhet og ber om at EU tar en koordinerende rolle. Nødvendig med en langsiktig tilnærming til migrasjonsspørsmål, som også ser på de underliggende årsakene til flukt og behovet for utviklingssamarbeid med opprinnelseslandene. Regionale og lokale myndigheter må involveres mer aktivt i beslutninger på migrasjonsspørsmål og i EUs naboskapspolitikk. CPMR vil utforme forslag til revisjonen av det europeiske asylsystemet der man bl.a. vurderer modifikasjon av 1.landsregelen i Dublin-forordningen for å lette asyltrykket på medlemsregioner i Hellas og Italia. Desentralisert samarbeid og flernivåstyring står sentralt i gjennomføringen av FNs Globale Utviklingsagenda for 2030.

Generalforsamlingen i 2018 finner sted på Madeira (Portugal) i oktober.

Et utfyllende norsk-språklig referat, også utarbeidet av Jon Halvard Eide, sendes ut parallelt med denne rapporten.

Det offisielle referatet (på engelsk og andre språk) blir etter hvert lagt ut på CPMRs hjemmeside. Sakspapirene, presentasjonene og slutterklæringen finnes på

<http://cpmr.org/event/general-assembly-of-the-cpmr/>